

# การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช

## DEVELOPMENT OF THE TRAINING CURRICULUM FOR THE RAM-TONE KHONG DEE KORAT FOLK DANCE

พงศธร กันหา\* และคำณ สุนทรานนท์\*\*

PHONGSATORN KANHA AND KAMRON SUNTHARANONT

(Received: September 7, 2023; Revised: October 10, 2023; Accepted: April 25, 2024)

### บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ ระหว่างก่อนและหลังอบรม และเพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช 2) แผนกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 5 แผน 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ 4) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t - test แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.71$ , S.D. = 0.41) 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ หลังอบรมหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช สูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราชโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.63$ , S.D. = 0.52)

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรม รำโทนของดีโคราช

\* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Master of Education Program students Department of Dramatic Arts Studies, Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

\*\* สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Fine Arts Program in Dramatic Arts Studies, Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

## Abstract

This article aims to develop a training course for *Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance* and compare achievement in terms of knowledge before and after the training. It also studies the satisfaction of students at the 3rd year Vocational Certificate level at Nakhon Ratchasima College of Dramatic Arts regarding the proposed training curriculum of *Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance*. The research sample consisted of 30 students in the 3rd year of the Vocational Certificate level in the second semester of the academic year 2022, obtained through simple random sampling. The research tools included: 1) a proposed training curriculum of *Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance*, 2) five training activity plans, 3) an achievement test to measure knowledge, 4) an assessment form for curriculum appropriateness, and 5) an assessment form for student satisfaction. The statistical tools used in the analysis included the mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The results revealed that: 1) the proposed training curriculum of *Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance* was appropriate at the highest level ( $\bar{X} = 4.71$ , S.D. = 0.41), 2) students' knowledge in academic achievement significantly improved after the training course at the .05 level of significance, and 3) the results of student satisfaction towards both the overall and specific aspects of the proposed training curriculum of *Ram-Tone Khong Dee Korat Folk Dance* were at the highest level ( $\bar{X} = 4.63$ , S.D. = 0.52).

Keywords: Curriculum Development, Training Curriculum, Ram-Tone Khong Dee Korat

## บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน ซึ่งได้กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนา ในด้านดังกล่าวผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญทั้ง 5 ประการ และยังต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ซึ่งหลักสูตรกำหนดให้ผู้เรียน ได้รับการปลูกฝังและพัฒนา ผ่านการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในลักษณะต่าง ๆ จนเกิดเป็น

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในตัวผู้เรียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต้องใช้การสังเกตพฤติกรรม ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูล พฤติกรรมเพื่อนำมาประเมินและตัดสิน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น. 3) วิทยาลัยนาฏศิลป์ในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ยังคงยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 เพื่อมุ่งพัฒนาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษา ด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ มีการจัดเรียนการสอน 3 ระดับช่วงชั้น คือ ระดับพื้นฐานมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 - 3 และระดับอุดมศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมให้สูงขึ้นถึงระดับปริญญาตรี มุ่งผลิตบัณฑิตที่เป็นครูศิลปะ นักวิชาการทางศิลปะและวัฒนธรรม และสร้างสรรค์งานวิจัย ซึ่งมีความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาชีพอย่างลุ่มลึก สามารถรองรับงานด้านอนุรักษ์พัฒนาสร้างสรรค์ สืบทอดและเผยแพร่มรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ดำรงคงอยู่ตลอดไป เพื่อให้บรรลุผลตามที่คาดหวัง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีกิจกรรมทางวิชาการ เช่น โครงการเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้บรรลุตามเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร มีอัตลักษณ์ มารยาทงาม รักความเป็นไทย และเอกลักษณ์ แหล่งเรียนรู้ เชิดชูศิลปถิ่นอีสานใต้ของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา (วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา, 2564, น. 3)

การจัดการเรียนการสอนวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการและการดำเนินงาน มีทักษะการปฏิบัติงานในขอบเขตสำคัญและบริบทต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะไปสู่บริบทใหม่สามารถให้คำแนะนำแก้ปัญหาเฉพาะด้านและรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติ และกิจนิสัย ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงมุ่งพัฒนาศักยภาพ และความชำนาญของผู้เรียน โดยจำแนกการเรียนการสอนออกเป็น 2 สาขาการเรียนรู้อาสาสมัคร ซึ่งแบ่งเป็น 5 สาขาการเรียนรู้อาสาสมัคร ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ปี่พาทย์ 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้เครื่องสายไทย 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้คีตศิลป์ไทย 4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ดนตรีพื้นบ้าน 5) กลุ่มสาระการเรียนรู้สากล สาขานาฏศิลป์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) กลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ละคร 2) กลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์โขน 3) กลุ่มสาระการเรียนรู้การแสดงพื้นบ้าน (วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา, 2564, น. 5)

การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ได้มีการจัดการศึกษาเป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเน้นไปที่อัตลักษณ์ของนาฏศิลป์ท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยการศึกษาในระดับคุณวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภ่วิชาศิลปกรรม สาขาวิชานาฏศิลป์ ตามหลักการของหลักสูตรในการพัฒนาหลักสูตร ให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น (วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา, 2564, น. 4) แม้ว่ากระแสการตื่นตัวที่จะฟื้นฟูอนุรักษ์การแสดงรำไท่นในปัจจุบันเป็นเรื่องที่ดี แต่ในขณะเดียวกันก็เกิดกระแสความคิดที่นำกังวลในการศึกษาที่นักเรียนยังขาดความเข้าใจที่แท้จริงต่อรากเหง้าความเป็นมาของตน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะฐานข้อมูลทางวัฒนธรรมดั้งเดิมไม่แน่นพอ คนรุ่นใหม่จึงไปนำสิ่งที่ป็นวัฒนธรรมสมัยนิยมขึ้นมาชู เช่น รถแห่ เป็นต้น การแสดงรำไท่นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่นักเรียนควรจะอนุรักษ์และสืบทอด เพื่อไม่ให้กลืนไปกับวัฒนธรรมสมัยนิยมมากขึ้น และได้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา นักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยจะต้องมีอัตลักษณ์ท้องถิ่นโคราช ทั้งเรื่องทักษะท่ารำ ทักษะการร้องเพลง ทักษะการเล่นดนตรีของจังหวัดนครราชสีมา

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการของผู้บริหารและผู้ปกครอง และนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำไท่นของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมาได้ พบว่า ผู้บริหารและผู้ปกครองมีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.62$ ,  $S.D. = 0.52$ ) เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหาร และการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำไท่นของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำไท่นของดีโคราช ที่เป็นชุดการแสดงที่เป็นผลงานสร้างสรรค์และอนุรักษ์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา และเป็นอัตลักษณ์จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ทักษะปฏิบัติสำหรับนักเรียนรายวิชานาฏศิลป์ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมาให้ดียิ่งขึ้น

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช

## วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

### 1. ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

#### 1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรำโทนของดีโคราช เป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรมี 4 กลุ่ม ได้แก่

1) ผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา เพื่อสอบถามความต้องการ และประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช จำนวน 6 คน คือ นายทูลทองใจ ซึ่งรัมย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา นางพนารัตน์ ศิลแสน วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ฝ่ายบริหาร นางสาวหฤทัย นัยโมกข์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ฝ่ายวิชาการ นายพิเชษฐ์ อ่อนสำลี รองผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม นายกฤษฎ์เดชินทร์ เสกฐานโชติจินดา หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ นายณพดล โครตมิตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยชน

2) นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา เพื่อสอบถามความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช จำนวน 30 คน

3) ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา เพื่อสอบถามความต้องการหลักสูตรฝึกอบรม ชุด รำโทนของดีโคราช จำนวน 30 คน

4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงรำโทนของดีโคราช จำนวน 2 คน คือ นายกำป็น นิธิวรไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงเพลงโคราช และนายสมศักดิ์ บัวบุตร ครูผู้สอนสอนการแสดงพื้นบ้าน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

### 1.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 และผู้ปกครองนักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช

2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญรำโทนของดีโคราช

3) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช โดยผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

### 1.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) แบบสอบถามความต้องการต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) จำนวน 10 ข้อ ทั้งนี้ ได้นำแบบสอบถามฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ในการสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา (อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561, น. 40) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรำโทนของดีโคราช เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 15 ข้อ 3 ด้าน ดังนี้ 1) ประวัติและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับรำโทนของดีโคราช 3) ข้อมูลรูปแบบวัฒนธรรมการรำโทนของดีโคราชในจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้ได้นำแบบสัมภาษณ์ฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ในการสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา (อารยา องค์เอี่ยม

และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561, น. 40) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

3) แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ชุด รำโทนของดีโคราช มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1) จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักการของหลักสูตร 2) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) ด้านโครงสร้างของหลักสูตร 5) ด้านกิจกรรมฝึกอบรม 6) ด้านสื่อการฝึกอบรม และ 7) ด้านการวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม ทั้งนี้ได้แนบบแบบประเมินฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ในการสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา (อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561, น. 40) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

#### 1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) สอบถามความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแสดงรำโทนของดีโคราช จำนวน 2 คน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 และนำข้อมูลมาจัดทำเนื้อหาชุด รำโทนของดีโคราช

3) ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราชให้ผู้บริหารและคณาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ

#### 1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลผลค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560, น. 99-100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความต้องการระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความต้องการระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความต้องการระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความต้องการระดับน้อยที่สุด

2) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงรำโทนของดีโคราช และข้อมูลความต้องการของผู้บริหารและคณาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช มาวิเคราะห์และสรุปผลในภาพรวม นำไปสู่การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราชโดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม

3) การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลผลค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2560, น. 99-100) ดังนี้

3) นำหลักสูตรดังกล่าวไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม หลังจากผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา จึงนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ทำการประเมิน

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

## 2. ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

### 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 2 ห้อง รวม 53 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 สาขานาฏศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา จำนวน 1 ห้อง รวม 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย

### 2.2 เครื่องมือในการวิจัย

1) แผนกิจกรรมการฝึกอบรม จำนวน 5 แผนกิจกรรมฝึกอบรม โดยกำหนด จัดอบรม เป็นเวลา 2 วัน ใช้เวลาในการฝึกอบรม จำนวน 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 1 รู้เรื่องรำโทนโคราช

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 4 ฟ้อนรำทำทำเพลงโทน

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 5 อนุรักษ์ทักษะรำโทน

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านการรู้ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ใช้วัดผลการเรียนก่อนและหลังเรียน ตามหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช

3) แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมาที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช จำนวน 5 ด้าน มีข้อคำถามทั้งสิ้น 25 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านการชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียนกิจกรรมฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านสื่อการสอน จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านสถานที่/ระยะเวลา จำนวน 5 ข้อ และ 5) ด้านการวัดประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

### 2.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) แผนกิจกรรมฝึกอบรม จำนวน 5 แผนกิจกรรมฝึกอบรม โดยตรวจสอบและประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ ลิเคอร์ท 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด และพิจารณาค่าความเหมาะสมเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) มากกว่า 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) น้อยกว่า 1.00 (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555, น. 179) ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของแผนกิจกรรมฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) เท่ากับ 4.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.41 แสดงว่า แผนกิจกรรมฝึกอบรม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 1 ฉบับ 25 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา โดยมีมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบมาทดลอง (Try-out) กับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความยาก (อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561, น. 40) พบว่า ได้ค่าความยากเท่ากับ 0.36 - 0.79 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.29 - 0.50 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 20 ข้อ

3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียนกิจกรรมฝึกอบรม

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านสถานที่/ระยะเวลา และด้านการวัดประเมินผล ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ทั้งนี้ได้นำแบบสัมภาษณ์ฯ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ในการสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา (อารยา องค์เอี่ยม และพงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล, 2561, น. 40) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objectives Congruence) ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อ

## 2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ดำเนินการจัดอบรม ณ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ระหว่างวันที่ 10 - 11 เมษายน 2565 เป็นเวลา 2 วัน ใช้เวลาในการฝึกอบรม จำนวน 12 ชั่วโมง
- 2) ทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
- 3) ดำเนินการอบรมตามแผนกิจกรรมฝึกอบรม 5 กิจกรรม
- 4) ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
- 5) ทำการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ

## 2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ชุด รำโทนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม โดยการทดสอบค่าที (Dependent Samples t-test)

- 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลผลค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560, น. 99-100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

## ผลการศึกษา

ผลการสอบถามความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำไทของดีโคราช ในภาพรวมมีความต้องการระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.68$ ,  $S.D. = 0.21$ ) และข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงรำไทของดีโคราช นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำไทของดีโคราช สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

### 1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำไทของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา

1) หลักสูตรฝึกอบรม “รำไทของดีโคราช” เป็นหลักสูตรระยะสั้นที่มุ่งพัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยเรียนรู้ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง โอกาสที่แสดง ทักษะการร้องเพลง ทักษะการตีไท และทักษะการปฏิบัติทำรำไทของดีโคราช

2) จุดมุ่งหมายการอบรม ได้แก่ 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจประวัติความเป็นมาของรำไทของดีโคราช 2) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจลักษณะรูปแบบการแสดงรำไทของดีโคราช 3) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจการแต่งกายการแสดงรำไทของดีโคราช 4) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจเนื้อร้องและความหมายรำไทของดีโคราช 5) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงรำไทของดีโคราช 6) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมบอกโอกาสที่ใช้ในการแสดงรำไทของดีโคราช 7) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะการร้องเพลงรำไทของดีโคราช 8) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะการตีไทรำไทของดีโคราช 9) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะการปฏิบัติทำรำไทของดีโคราช 10) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำเสนอการแสดงรำไทของดีโคราช 11) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอนุรักษ์รำไทของดีโคราช

3) โครงสร้าง มวลประสบการณ์ที่จัดฝึกอบรม เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้รำไทของดีโคราช ด้านความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย การเนื้อร้องและความหมาย ทำนองเพลงและดนตรีประกอบ โอกาสที่ใช้ในการแสดง และการอนุรักษ์รำไทของดีโคราช ด้านทักษะการร้อง การตีไท การปฏิบัติทำรำ และทักษะการแสดงรำไทของดีโคราช

4) ขอบข่ายเนื้อหาสาระของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 แผนกิจกรรมฝึกอบรม ดังนี้

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 1 รู้เรื่องรำไทโคราช เป็นกิจกรรมที่ครูให้ความรู้ประวัติความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดง โอกาสที่แสดง

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้เรียนรู้ และฝึกทักษะการร้องเพลงรำโทนของดีโคราช

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน เป็นกิจกรรมที่นักเรียน ได้เรียนรู้และฝึกทักษะการตีโทนของการแสดงรำโทนของดีโคราช

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 4 ฟ้อนรำทำท่าเพลงโทน เป็นกิจกรรมที่นักเรียน ได้เรียนรู้และฝึกทักษะปฏิบัติท่ารำเพลงรำโทนของดีโคราช

แผนกิจกรรมฝึกอบรมที่ 5 อนุรักษ์ทักษะรำโทน เป็นกิจกรรมที่นักเรียน ได้นำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมโดยนำเสนอการแสดงผลเป็นกลุ่ม

5) การกำหนดระยะเวลาการอบรมและค่าน้ำหนักคะแนน หลักสูตรการอบรมนี้ ประกอบด้วย 1 หน่วย 5 กิจกรรม ใช้เวลาในการฝึกอบรม 12 ชั่วโมง

#### 6) กิจกรรมการอบรม

กิจกรรมที่ 1 รู้เรื่องรำโทนโคราช ใช้วิธีการบรรยายเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา ลักษณะรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้องทำนองเพลงและดนตรีที่ใช้ บรรเลงประกอบการแสดง โอกาสที่แสดง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบกาเย่

กิจกรรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง ใช้วิธีการอภิปรายความหมายของเนื้อร้อง บรรยายและสาธิต การร้องเพลงรำโทนของดีโคราชการและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการร้อง เพลงรำโทนของดีโคราช โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิมพ์ชัน

กิจกรรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน ใช้วิธีการบรรยายและสาธิตการตีโทน การแสดงรำโทนของดีโคราช และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการตีโทนของการแสดงรำโทนของดี โคราช โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิมพ์ชัน

กิจกรรมที่ 4 ฟ้อนรำทำท่าเพลงโทน ใช้วิธีการบรรยายและสาธิต การปฏิบัติท่ารำเพลงรำโทนของดีโคราชและให้นักเรียนฝึกปฏิบัติท่ารำเพลงรำโทนของดี โคราช โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิมพ์ชัน

กิจกรรมที่ 5 อนุรักษ์รำโทน ใช้วิธีการอภิปรายและนำเสนอการแสดงผล โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซิมพ์ชัน

7) การวัดและประเมินผล ได้แก่ 1) ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางด้านความรู้ในกิจกรรมที่ 1 รู้เรื่องรำโคราช 2) ใช้แบบประเมินการร้องเพลงรำโทน ของดีโคราช ในกิจกรรมที่ 2 ร้องลำทำเพลง 3) ในแบบประเมินการตีโทนการแสดงรำโทน ของดีโคราช ในกิจกรรมที่ 3 บรรเลงเพลงโทน 4) ใช้แบบประเมินปฏิบัติท่ารำเพลงรำโทน

ของดีโคราช ในกิจกรรมที่ 4 ฟ้อนรำทำท่าเพลงโชน 5) ใช้แบบประเมินการนำเสนอ การแสดงในกิจกรรมที่ 5 อนุรักษ์ทักษะรำโชน

8) การตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตร ผู้วิจัยนำหลักสูตรดังกล่าว ไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม หลังจากผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา จึงนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ทำการประเมิน ทั้งนี้ ผลการประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้ เพื่อพัฒนาและหาค่าความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโชนของดีโคราช โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 7 ด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโชนของดีโคราช

| รายการประเมิน                          | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับ     |
|----------------------------------------|-----------|------|-----------|
| 1. ด้านหลักการของหลักสูตร              | 4.89      | 0.25 | มากที่สุด |
| 2. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร         | 4.75      | 0.34 | มากที่สุด |
| 3. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร          | 4.54      | 0.49 | มากที่สุด |
| 4. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร            | 4.78      | 0.41 | มากที่สุด |
| 5. ด้านกิจกรรมฝึกอบรม                  | 4.60      | 0.47 | มากที่สุด |
| 6. ด้านสื่อการฝึกอบรม                  | 4.83      | 0.37 | มากที่สุด |
| 7. ด้านการวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม | 4.67      | 0.47 | มากที่สุด |
| รวม                                    | 4.71      | 0.41 | มากที่สุด |

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 1 แสดงค่าความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ของผู้บริหาร และคณาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโชนของดีโคราช มีความเหมาะสมทั้ง 7 ด้าน โดยรวมในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.71$ , S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโชนของดีโคราช มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทั้ง 7 ด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ชุด รำโชนของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทน ของดีโคราช สำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ระหว่างก่อนและหลังอบรม (n=30)

| การทดสอบ  | $\bar{X}$ | S.D. | df | t       | P     |
|-----------|-----------|------|----|---------|-------|
| ก่อนเรียน | 13.07     | 1.97 | 29 | 17.474* | 0.000 |
| หลังเรียน | 17.33     | 2.13 | 29 |         |       |

\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทน ของดีโคราช หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทน ของดีโคราช ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทน ของดีโคราช

| ประเด็นความคิดเห็น                                   | $\bar{X}$ | S.D. | ระดับประเมิน |
|------------------------------------------------------|-----------|------|--------------|
| 1. ด้านการชี้แจงและการนำเข้าสู่บทเรียนกิจกรรมฝึกอบรม | 4.61      | 0.49 | มากที่สุด    |
| 2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน                         | 4.60      | 0.55 | มากที่สุด    |
| 3. ด้านสื่อการสอน                                    | 4.68      | 0.51 | มากที่สุด    |
| 4. ด้านสถานที่ / ระยะเวลา                            | 4.64      | 0.52 | มากที่สุด    |
| 5. ด้านการวัดประเมินผล                               | 4.63      | 0.56 | มากที่สุด    |
| รวม                                                  | 4.63      | 0.52 | มากที่สุด    |

ที่มา : ผู้วิจัย

จากตารางที่ 3 นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.63$ , S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราชมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านสื่อการสอน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.68$ , S.D. = 0.51) ด้านสถานที่ /

ระยะเวลา มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.64$ , S.D. = 0.52) ด้านการวัด ประเมินผล มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.63$ , S.D. = 0.56) ด้านการชี้แจงและ การนำเข้าสู่บทเรียนกิจกรรมฝึกอบรม มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.61$ , S.D. = 0.49) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.60$ , S.D. = 0.55) ตามลำดับ

## สรุป

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยสอดคล้องวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช ประกอบด้วย 1) ด้านหลักการของหลักสูตร 2) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) ด้านโครงสร้างของหลักสูตร 5) ด้านกิจกรรมฝึกอบรม 6) ด้านสื่อ การฝึกอบรม และ 7) ด้านการวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม โดยผลการตรวจสอบ คุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมโดยรวมในระดับ มากที่สุด ( $\bar{X} = 4.71$ , S.D. = 0.41)

2. ผลการศึกษาผลเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ระหว่าง ก่อนและหลังอบรม พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัย นานุกูลศิลปนครราชสีมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานานุกูลศิลป์ ชุด รำโทน ของดีโคราช หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนานุกูลศิลปนครราชสีมา ที่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทน ของดีโคราช โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.63$ , S.D. = 0.52)

## อภิปรายผล

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช ผู้วิจัยอภิปรายผลวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงรำโทนของดีโคราช และข้อมูลความต้องการของผู้บริหาร และคณาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน วิทยาลัยนานุกูลศิลปนครราชสีมา นำไปสู่ การสร้างหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านหลักการ ของหลักสูตร 2) ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) ด้านโครงสร้างของหลักสูตร 5) ด้านกิจกรรมฝึกอบรม 6) ด้านสื่อการฝึกอบรม และ 7) ด้านการวัดและการประเมินผลการฝึกอบรม โดยผลการตรวจสอบคุณภาพจาก

ผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.71$ , S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน หลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช เริ่มต้นด้วยการสร้างฐานข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแสดงชุด รำโทนของดีโคราช โดยการสอบถามเกี่ยวกับด้านความรู้ และด้านทักษะปฏิบัติที่ต้องการในการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นสำรวจความต้องการในการจัดทำหลักสูตรของผู้บริหาร คณาจารย์ นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน แล้วนำข้อมูลที่จากการสำรวจความต้องการของหลักสูตรมาวิเคราะห์ข้อมูล จึงทำให้การจัดทำหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินกฤต ศรีสุข (2563, น. 128) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมและมืองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม ทั้งหมด 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม 4) เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม 5) กิจกรรมการเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรม 6) สื่อการฝึกอบรม และ 7) การวัดและประเมินผล โดยผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม มีความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.68$ , S.D. = 0.16)

2. จากการศึกษาผลการศึกษาผลเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมระหว่างก่อนและหลังอบรม พบว่า นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำโทนของดีโคราช หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากหน่วยกิจกรรมฝึกอบรมที่ตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความสนใจในการจัดกิจกรรมฝึกอบรม อีกทั้งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการอบรม ชุด รำโทนของดีโคราช สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ โอภาโส (2564, น. 108) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพสำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชญานิน กล้าแข็ง (2561, น. 83) ได้ศึกษา เรื่องการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น นาฏศิลป์สร้างสรรค์ เรื่องระบำตำนานพระนางจอมเทียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (นาฏศิลป์) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษพบว่า ผลการเรียนรู้นาฏศิลป์สร้างสรรค์ เรื่อง ระบำตำนานพระนางจอมเทียน ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตร

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตร สูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร

3. ผลการประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลปนครราชสีมา ที่มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมชุด รำโทนของดีโคราช โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.63$ , S.D. = 0.52) ผลการศึกษา เป็นเช่นนี้เนื่องจากหน่วยกิจกรรมฝึกอบรม รำโทนของดีโคราช มีกิจกรรมฝึกอบรม ที่หลากหลาย น่าสนใจ ช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น ด้านความรู้ ด้านทักษะปฏิบัติ เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ซักถาม และมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้เท่าเทียมกัน วิธีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมมีความสอดคล้องสัมพันธ์กับ จุดประสงค์ เนื้อหา การวัดและการประเมินผล อีกทั้งเนื้อหาที่เรียนมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิจจา เลียงประยูร, ทิพย์วรรณ เลียงประยูร และยุพินภรณ์ วงศ์ชัย (2551, น. 72) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการละเล่นพื้นบ้านรำโทนด้วยกิจกรรมค่าย ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมการละเล่นพื้นบ้าน รำโทนด้วยกิจกรรมค่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มธุรดา เอี่ยมสภา (2558, น. 78) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับ มัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับ มัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดในการจัดการฝึกอบรม ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

### ข้อเสนอแนะ

#### 1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ควรนำชุด รำโทนของดีโคราชมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในรายวิชา นาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบโรงเรียน

1.2 ควรนำแนวทางในการจัดกิจกรรมอบรม ชุด รำโทนของดีโคราช ไปพัฒนา จัดทำเป็นสื่อออนไลน์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง

#### 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมเนื้อหาสาระนาฏศิลป์พื้นบ้าน ชุดอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ให้กับผู้เข้ารับการอบรม ต่อไป

## รายการอ้างอิง

- กิจจา เลี้ยงประยูร, ทิพย์วรรณ เลี้ยงประยูร และยุพินภรณ์ วงค์ชัย. (2551). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเล่นพื้นบ้านรำไท่ด้วยกิจกรรมค่าย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- ชญาสินี กล้าแข็ง. (2561). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นนาฏศิลป์สร้างสรรค์ เรื่องระบำตำนานพระนางจอมเทียน. ชลบุรี: โรงเรียนเมืองพัทยา 3 เมืองพัทยา.
- ชินกฤต ศรีสุข. (2563). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรม สำหรับนักศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์ คณะศิลปศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). วิธีวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มธุรดา เอี่ยมสภา. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วรารณ โอภาโส. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น เรื่อง ศิลปะการแต่งหน้าเพื่ออาชีพสำหรับนักศึกษากลุ่มวิชางานเสริมสวย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา. (2564). ประกันคุณภาพการศึกษา. นครราชสีมา: วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- อารยา องค์เอี่ยม พงศ์ธรา วิจิตเวชไพศาล. (2561). “การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย”. วิทยาลัยสาร, 44, 1: 36-42.